

Ulko- ja tienvarsimainosten sijoittaminen

Lupaohje Oulun kaupungin alueelle

Päivitetty 27.9.2018

Sisältö

Alkusanat

1	Lähtökohdat.....	5
2	Tavoitteet	5
3	Ulko- ja tienvarsimainoksen lupaehdot.....	6
3.1.	Yleiset lupaehdot.....	6
3.2.	Sijoittaminen	6
3.3.	Sisältö, muoto, koko ja vaihtuminen	8
3.3.1.	Yleiset ehdot	8
3.3.2.	Lisäehdot asemakaava-alueen ulkopuolella	8
3.3.3.	Lisäehdot asemakaava-alueella.....	9
3.4.	Valaistus.....	9
3.5.	Muut tekniset vaatimukset.....	9
3.6.	Kontrollimittaukset	9
4	Lupaehtojen kontrollointi ja sanktiomenettely	10
5	Lupaprosessi	10
5.1.	Luvan hakeminen asemakaava-alueella.....	10
5.2.	Luvan hakeminen asemakaava-alueen ulkopuolella.....	11
5.3.	Lausunnot.....	12
6	Liitteet	12

Alkusanat

Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskus ovat laatineet "Ulko- ja tievarsimainosten sijoittaminen – Lupaohje Oulun kaupungin alueella" -ohjeen. Ohje valmistui 2014. Ohje koskee Oulun kaupungin alueella ulko- ja tienvarsimainosten lupaehtoja ja –käytäntöjä. Lupaohjeet koskevat tienvarteen, viheralueille ja kiinteistöjen tonteille tai rakennuksiin asennettavia mainoslaitteita, jotka voivat olla joko taustavalaistuja tauluja ja julisteita tai vaihtuvanäyttöisiä LED-tauluja.

Ohjeen päivitys tuli ajankohtaiseksi, kun tievarsimainontaa koskeva lainsäädäntö muuttui elokuussa 2016. Päivitetty lupaohje on tarkoitettu lupahakemusten käsittelijöille ja mainosluvanhakijoille. Ohjetta voi soveltuvin osin käyttää myös muualla Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa.

Tämän päivityksen on laatinut Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen toimeksiannosta Sitowise Oy, josta työstä ovat vastanneet DI Vesa Laine ja DI Minna Koukkula.

Oulussa 27.9.2018

Oulun kaupunki

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1 Lähtökohdat

Tievarsimainoksella tarkoitetaan tien varteen sijoitettavaa mainosta, ilmoitusta, julistetta tai muuta sellaista laitetta tai rakennelmaa, jonka kuva- ja tekstimuotoinen informaatio on tarkoitettu pääasiallisesti tienkäyttäjän nähtäväksi (pois lukien viralliset liikennemerkit). Maantielain mukaisiksi tienvarsimainoksiksi ei lueta rakennuksessa tai tontilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista eikä ilmoittelua kokous-, tiedotus- tai huvitilaisuuksista eikä vaaleja koskevaa ilmoittelua. Nämä ovat ulkomainontaa. Tontille tai rakennuksen seinään sijoitettava mainos, jossa mainostetaan muutakin kuin paikalla harjoitettavaa liiketoimintaa, on tienvarsimainos.

Oulun kaupunki suhtautuu periaatteessa myönteisesti kaupunkialueellaan tapahtuvaan tienvarsimainontaan. Ympäristön soveltuvuuden ja tiellä liikkujan turvallisuuden kannalta mainostaminen ei ole kaikkialla mahdollista. Maanteillä asemakaava-alueen liikennealueella tai asemakaavan ulkopuolella tienvarsimainonta on lähtökohtaisesti kiellettyä. Ohjeistus koskee tienvarren mainospaikkojen lisäksi tonteille asennettavia ja rakennuksiin kiinnitettäviä mainoksia – myös sellaisia, joissa on tarkoitus mainostaa muutakin kuin ko. tontilla tai rakennuksessa tapahtuvaa liiketoimintaa.

Oulun kaupungin periaatteena on, että mainoslaitelupia myönnetään urheiluseuroille tai muille yleishyödyllisen harrastetoiminnan järjestäjille. Mainoslaitelupia myönnettäessä urheiluseuroille etusijalla ovat oululaiset urheiluseurat, joilla on säännöllistä yleisötapahtumiin liittyvää ilmoittelua, ovat pääsarjatasolla ja joilla on junioritoimintaa. Yhdelle toimijalle myönnetään korkeintaan neljä mainostaulupaikkaa. Aikaisemmin ongelmana on voimakkaasti yleistyneiden vaihtuvanäyttöisten LED-taulujen liiallinen kirkkaus ja välkyntä, riskialtis sijainti liikenteen kannalta sekä taulun lähialueen asukkaiden häiriintyminen. Ongelmaksi on koettu myös kokonaisuuden hallinta. Vaihtuvanäyttöisiä mainoksia säätelevät samat lait, säädökset ja ohjeet kuin muitakin tienvarsi- ja ulkomainoksia.

Lupaohjeen laatimistyön lähtökohtana käytetään maankäyttö- ja rakennuslakia, järjestyslakia, maantielakia sekä Liikenneviraston 24.8.2016 julkaisemaa, toistaiseksi voimassa olevan, määräyksen "Liikenneviraston määräys tievarsimainonnasta ja -ilmoituksista". sekä samanaikaisesti käynnissä ollutta ohjeeseen liittyvää täydennystyötä "Itsevalaisevat mainokset ja kunnille annettavat lausunnot". Rakennuksissa tapahtuvan liiketoiminnan myynti-, tiedotus- ja mainoslaitteiden sekä markiisien asentamisesta ja käytöstä on ohjeistettu Oulun kaupungin rakennusjärjestyksessä.

2 Tavoitteet

Lupaohjeistuksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa mainoslaitteen soveltuvuus lähiympäristöönsä ja parantaa tielläliikkujien liikenneturvallisuutta, erityisesti niiden näkökulmasta, joilla ei ikänsä tai jonkin muun syyn vuoksi ole samoja edellytyksiä suoriutua liikenteessä kuin esimerkiksi valtaosalla työssäkäyvää väestöä.

Lupaohjeen liitteenä on kartalla esitetty Oulun kaupungin alueen pääteitä ja -katuja sekä liikennevalo-ohjattuja liittymiä koskevat kieltoalueet, jonne mainoslaitetta ei saa sijoittaa niin, että se on tarkoitettu autoilijoiden nähtäväksi. Tärkeitä tavoitteita ovat myös hyvän kaupunkikuvan, asuinviihtyvyyden sekä mainostaulujen yleinen soveltuvuuden varmistaminen kyseiseen ympäristöön.

3 Ulko- ja tienvarsimainoksen lupaehdot

3.1. Yleiset lupaehdot

Ulko- ja tienvarsimainostaulujen asentaminen, pystyttäminen ja käyttöönotto edellyttävät aina rakennusvalvonnan myöntämää toimenpidelupaa sekä tarvittaessa myös Oulun kaupungin katu- ja viherpalveluiden myöntämää sijoituslupaa. Maanteiden osalta asemakaava-alueen liikennealueella ja asemakaava-alueen ulkopuolella noudatetaan maantielakia ja Liikenneviraston määräystä tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta (24.8.2016).

Ennen käyttöönottoa rakennusvalvonta sekä katu- ja viherpalvelut ja maanteiden varrella ELY-keskuksen aluevastaava suorittavat toimenpidelupaehdojen mukaisen loppukatselmuksen, jossa varmistetaan, että taulut ja ympäristö on rakennettu lupaehdojen mukaiseen paikkaan ja laatutasoon.

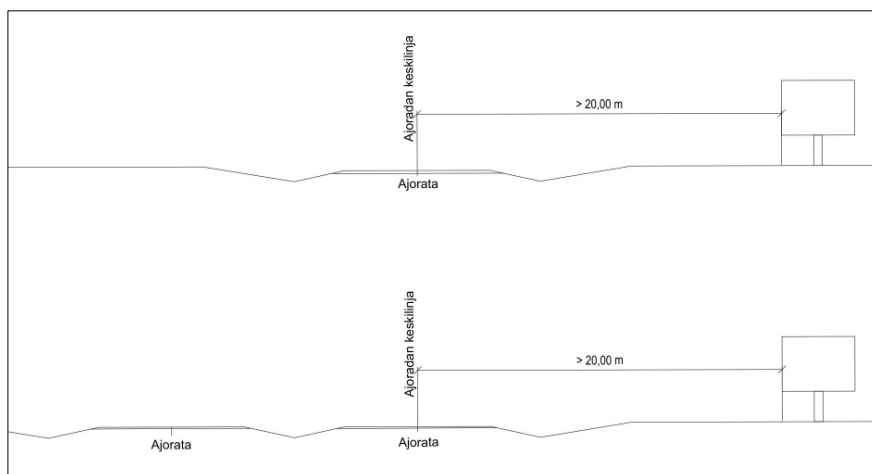
Olemassa oleva tavallinen tienvarsi- tai ulkomainos vaatii aina uudet luvat, jos se halutaan muuttaa vaihtuvanäyttöiseksi ns. LED-mainostauluksi. Luvan saaja vastaa kustannuksellaan lupa-ajan päätyttyä mainoslaitteidensa poistamisesta ja kohteiden saattamisesta ennen lupa-aikaa vallinneeseen kuntoon. Ulko- ja tienvarsimainoksen yleiset lupaehdot on esitetty liitteessä 1.

3.2. Sijoittaminen

Oulun kaupungin alueen vilkkaimmille pääväylille on laadittu tienvarsimainosten kieltoalueet, jotka on esitetty liitteessä 2. Huomioitavaa on, että rakennuksessa tai tontilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista ei lueta tienvarsimainokseksi. Kielloista vapailla tie- ja katuosuuksilla voidaan mainostauluille tapauskohtaisesti harkiten myöntää toimenpidelupa yleisiä lupaehdoja soveltaen. Mainoslaitetta ei saa sijoittaa valaisemattomaan tie-, katu- tai pihaympäristöön.

Tienvarsimainoksilta kiellettyjen tie- ja katujaksojen määrittelyssä on huomioitu nopeusrajoitusten, liikennemäärien ja kunnossapitoluokkien lisäksi Liikenneviraston ja Oulun kaupungin ohjeistus mainoslaitteen vähimmäisetäisyyksistä liittymästä tai liikenteenohjauslaitteesta (suunnistustaulut, ajoradan yläpuoliset opasteet, liikennevalot tai muuttuvat opasteet). Mainostaulujen yleiset minimietäisyydet samasta ajo- ja lukusuunnasta on esitetty taulukossa 1.

Tienvarrelle sijoitettavat mainostaulut tulee olla yksipuoleisia ja ne tulee sijoittaa havaitsemissuunnassa tien tai kadun oikealla puolella vähintään 20 metrin etäisyydellä ajoradan keskilinjasta tai jos ajoratoja on useampia, lähimmän ajoradan keskilinjasta. Etäisyys tauluun mitataan ajorataa lähimmästä taulun etureunasta.

Kuva 1. Taulun sijainnin mittaaminen

Tienvarsimainos ei saa olla luettavissa ajosuunnassa tien vasemmalta puolelta (ei koske rakennuksessa tai tontilla tapahtuvaa ilmoittelua tai mainostamista paikalla harjoitettavasta toiminnasta). Tontille tai rakennuksen seinään sijoitettava mainos, jossa mainostetaan muuta kuin paikalla harjoitettavaa liiketoimintaa, on tienvarsimainos.

Rakennusperinnöltään, kulttuuriympäristöltään, kaupunkikuvaltaan (esim. historialliset rakennukset, maamerkit), maisemaltaan (esim. kaupunkipuistot, patsaat) tai luonnonympäristöltään arvokkaat alueet eivät sovellu mainoksille. Mainostauluista ei saa myöskään aiheutua esteettistä haittaa rakennetussa kaupunkiympäristössä. Mainoslaitteen sijaintipaikka minimietäisyyksineen tarkistetaan em. tekijöiden osalta lupakäsittelyn yhteydessä.

Taulukko 1. Vaihtuvien tai itsevalaisevien mainostaulujen yleiset sijaintirajoitukset ennen ja jälkeen kohteen. Muiden valaistujen mainostaulujen sijoittelussa noudatetaan samoja vähimmäisetäisyyksiä ellei suluissa ole toisin esitetty. Huom. Oulun kaupungin alueella moottoritiellä tienvarsimainoksen asettaminen on kielletty.

Tieluokka	Moottoritiet Moottoriliikennetiet E-tiet	Valta- ja kantatiet	Muut maantiet	Kadut
Mainoksen vähimmäisetäisyys				
Liittymästä (toisen maantien tai kadun liittymä, johon opastetaan suunnistustaululla)	1500 m ennen liittymää 1000 m liittymän jälkeen	500 m	300 m	100 m
Liikenteen ohjauslaitteesta (esimerkiksi liikennemerkistä) tai toisesta mainoksesta	200 m	100 m	100 m	100 m

Tienvarsimainoksen sijoittamisessa tulee ottaa huomioon lisäksi seuraavat yleisperiaatteet:

- Mainoksen tulee näkyä tienkäyttäjälle kokonaan
- Mainos ei saa sijaita suojatien, liikennevalojen, muuttuvan opasteen tai tiedotustaulun tai liikennemerkkin lähellä etu- tai takapuolella heikentäen niiden havaitsemista (ks. taulukko 1 ja liite 2).
- Mainos ei saa peittää välttämätöntä vapaata näkemää liittymässä, kaarteessa ja tien kohdassa, jossa on esim. kevyttä liikennettä tai hirvien ylityspaikka
- Mainosta ei saa asettaa mäkiselle, mutkaiselle, onnettomuusalttiille eikä valaisemattomalle tiejaksolle.
- Mainosta ei saa asettaa tien poikkileikkauksen muutoskohdalle, eikä niistä kertovien tiedotustaulujen läheisyyteen (esim. leveäkaistatiet).
- Mainosta ei saa asettaa ohituskielto -liikennemerkkin vaikutusalueelle tai ohituskaisaasuksille.
- Mainosta ei saa asettaa varoitusmerkkien vaikutusalueelle (esim. pyöräilijöitä, lapsia).
- Mainosta ei saa asettaa tunnelin sisäseinämiin, tunnelin läheisyyteen tai tien siltarakenteisiin.
- Mainoksia ei sallita kiinnitettäväksi meluaitoihin eikä niitä saa sijoittaa tien ja meluaidan väliselle alueelle.
- Mainoksen läheisyydessä ei saa olla muita "katseen vangitsijoita" (esim. ympäristötaidetta, maisemakohteita, historiallisia rakennuksia).
- Mainosta ei saa sijoittaa siten, että se aiheuttaa häiriötä tai selkeää esteettistä haittaa esimerkiksi perinne- ja kulttuurimaisemaan, kansallismaisemaan, natura -alueille tai merkittäville kaupunkipuistoille.

- Mainokselle tulee olla järjestetty huoltotieyhteys rinnakkaisen ja alemman tieverkon tai luvallisesti kiinteistön piha-alueen kautta. Valta-, kanta- ja seututeille ei sallita erillistä liittymää huoltotielle tienvarsimainoksen rakentamis- ja huoltotoimenpiteitä varten.
- Mainosta ei saa asettaa riista-aidan aukon tai päätepisteen läheisyyteen eikä paliskuntien välisten poroestaitojen maantien ylityskohdan läheisyyteen.
- Mainosta ei saa asettaa Hirvieläimiä ja poroja -liikennemerkkien vaikutusalueelle.

3.3. Sisältö, muoto, koko ja vaihtuminen

3.3.1. Yleiset ehdot

Tienvarsimainoksen ulkoasun vaatimukset perustuvat tielläliikkujan nopeaan ja erittäin rajalliseen kykyyn havaita ja tunnistaa liikennetapahtumien ulkopuolisia tilanteita. Tutkimusten mukaan autoilijalla on käytännössä mahdollista noin 1-2 sekuntia kerrallaan kiinnittää huomiota muualle kuin liikennetapahtumiin. Mainoksen vaihtumisnopeuteen, selkeyteen ja yksinkertaisuuteen tulee näin ollen kiinnittää erityistä huomiota.

Tienvarsimainoksissa käytettävien tekstien ja kuvien värit, määrät ja muodot tulee olla sellaisia, että tienkäyttäjän on helppo omaksua ne "yhdeällä silmäyksellä". Mainosten sisällössä ei saa esiintyä osioita, jotka on tulkittavissa virallisesti liikennemerkiksi tai tienpitäjän asettamaksi tiedotustauluksi. Tekstin ja mainoksen pohjan välillä pitää olla hyvä kontrasti. Suositus on, että mainoksessa tulisi esittää enintään 6-7 sanaa logon tai kuvan lisäksi.

Vaihtuvanäyttöisessä taulussa peräkkäin esiintyvien mainosten taustavärit ei saa poiketa liikaa toisistaan. Esimerkiksi taustaväreiltään mustaa ja valkoista mainosta ei saa laittaa toistumaan peräkkäin. Mainosten taustaväriyksiä suositellaan tummaa väriä mainosten paremman havaittavuuden ja lievemmän häikäisyn vuoksi.

Animaatiot, videoleikkeet, tekstien tai kuvien liikkuvat tehosteet ja välkkymiset on tienvarsimainostauluissa kielletty. Mainoksena sallitaan still-kuva.

Tienvarsimainoksen koko- ja tekstivalinnassa on noudatettava arvoja:

	Taulun maksimi-koko kehyksiin	Etäisyys ajoradan keskilinjasta	Minimi tekstikoko, kun < 80 km/h	Minimi tekstikoko, kun ≥ 80 km/h
Tienvarsi-mainostaulu	12 m ²	20-30 m	250 mm	350 mm
	27 m ²	30-40 m	450 mm	450 mm
Vaihtuvanäyttöinen LED -taulut	21 m ²	20-30 m	Ei tekstikoko vaatimusta	Ei tekstikoko vaatimusta
	27 m ²	30-40 m	Ei tekstikoko vaatimusta	Ei tekstikoko vaatimusta

Taulun etäisyys ajoradan keskilinjaan mitataan taulun ajorataa lähimmästä etureunasta.

3.3.2. Lisäehdot asemakaava-alueen ulkopuolella

Asemakaavan ulkopuolella noudatetaan aina Liikenneviraston määräystä "Liikenneviraston määräys tievarsimainonnasta ja -ilmoituksista". Asemakaava-alueen ulkopuolella tienvarsimainostaulujen tehtävänä on palvella tiellä liikkujaa. Tauluissa esitettävä sisältö tulee olla liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta merkityksellistä. Tienvarsimainosten aihealueita asemakaava-alueen ulkopuolella ovat:

- tienkäyttäjille suunnattuja välittömiä palveluja, kuten huoltoasemat, ravintolat, kahvilat, majoitusliikkeet, korjaamot, virkistys- ja urheilualueet

- valtakunnallisesti tai paikallisesti merkittävät matkailualueet ja –keskukset, museot, nähtävyydet, puuha- ja teemapuistot, erilaiset aktiviteetit yms.
- vapaa-ajan tapahtumat esim. urheilutapahtumat, kesätapahtumat, näyttelyt, messut, teatterinäytökset, tanssit, konsertit, ravit yms.

3.3.3. Lisäehdot asemakaava-alueella

Vaihtuvanäyttöisissä LED-tauluissa mainosten tulee vaihtua saumattomasti siten, ettei taulupinta käy mustana mainosten välillä. Asemakaava-alueella vaihtuvanäyttöisen mainoksen miniminäkymisaika on 6 sekuntia.

Asemakaava-alueella tienvarsimainosten sisältöä ei rajoiteta. Mainosten sisältö voi näin ollen koskea kaikkia mainostettavia tuotteita tai kulutustavaroita yleisten hyvien tapojen ja eettisten säännösten mukaan.

3.4. Valaistus

Tienvarsimainokset tulee valaista, jolleivät ne ole itsevalaisevia. Jos mainostauluun tulee vika tai osa sen valopisteistä on epäkunnossa ja ne toimivat muusta pinnasta poikkeavalla tavalla, on toimiin ryhdyttävä välittömästi niin, että vika tulee korjatuksi kahden päivän sisällä.

Pimeänä vuorokauden aikana vaihtuvanäyttöisestä mainostaulusta mitattu keskimääräinen luminanssi täytyy pysyä alle 300 cd/m²:ssä silloin, kun taulussa esitetään mainoksia. Tällöin taulun edestä, ennalta määritellyltä etäisyydeltä (ks. liite 3), mitattu vertikaalipinnan valaistusvoimakkuus saa nousta enintään 4 luksia mainostaulun säteilemän valon johdosta. Etäisyys on määritelty niin, että valaistusvoimakkuuden ja luminanssin raja-arvot ovat yhtenevät. Esimerkiksi 21 m² mainostaululla mittausetäisyys on 40 metriä.

Päiväkäytön raja-arvo maksimiluminanssille on 5000 cd/m² ja se voidaan tarvittaessa mitata pisteluminanssimittarilla. Vaihtuvanäyttöisten LED-mainostaulujen tulee olla ympäristön valoisuuden mukaan automaattisesti kirkkauttaan säätäviä.

3.5. Muut tekniset vaatimukset

Mainoskehysten tulee olla asiaankuuluvasti rakennettu ja kiinteästi maastoon perustettu tai rakennukseen kiinnitetty. Mainospinta on kiinnitettävä huolellisesti rakenteeseen. Mainoksen asettaja (esim. ulkomainosyritys) tulee ilmetä mainoskehyksestä.

3.6. Kontrollimittaukset

Oulun kaupunki kontrolloi asemakaava-alueelle myönnettyjen ulko- ja tienvarsimainosten lupaehtoja. Luvanmyöntäjä voi suorittaa luvansaajan kustannuksella vaihtuvanäyttöisten taulujen valaistusvoimakkuuden kontrollimittauksia, jos luvanmyöntäjä epäilee luvansaajaa lupaehtojen laiminlyömisestä. Mittausten suorittamisaikaista on ilmoitettava luvanhaltijan nimeämälle yhteyshenkilölle kirjallisesti vähintään kaksi viikkoa etukäteen.

Valaistusvoimakkuusmittarilla mitataan 1,5 metrin korkeudelta mainostaulun koosta riippuen 20 - 50 metrin etäisyydeltä niin, että mittari on suunnattuna kohtisuoraan mainostaulua. Myös muista suunnista voidaan mitata, mikäli taulun valovoiman maksimi ei ole normaalin suuntaan, mittausetäisyys taulun keskipisteestä pysyy tällöin samana.

Valaistusvoimakkuuden nousu mitataan siten, että taulun käydessä pimeänä mitataan useampia mainoksia, joissa hallitseva taustaväri vaihtelee. Mikäli valaistusvoimakkuus nousee mittauksissa keskimäärin alle 4 luksia, on näytön pintakirkkaus sallitulla tasolla.

Vaihtuvanäyttöisten mainostaulujen mittauksista laaditaan pöytäkirja (ks. liite 4), josta ilmenee mm.:

- mittauksen päivämäärä ja kellonaika
- taulun sijainti kartalla ja taulupinnan koko
- esitettävistä mainoksista mitattu luminanssiarvo (cd/m²)
- valaistusvoimakkuuden maksiminousu (lx) pimeästä näytöstä esitettävään mainokseen
- mainosten vaihtuvuusnopeus (sekuntia/mainos)

4 Lupaehtojen kontrollointi ja sanktiomenettely

Mikäli ulkomainoksen lupaehtoja ei noudateta, voi luvanmyöntäjä huomauttaa luvan saajaa kirjallisesti. Mikäli huomautuksesta huolimatta lupaehtoja ei noudateta, tekee luvanmyöntäjä luvansaajalle selvityspyynnön. Jos selvitystä ei tehdä, tekee luvanmyöntäjä uhkasakkovaatimuksen. Ja jos uhkasakko laiminlyödään, irtisanoo luvanmyöntäjä mainoksen sijoitusluvan yhden (1) kuukauden kuluessa ja luvanmyöntäjä voi poistattaa mainostaulut luvansaajan kustannuksella.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus valvoo mainontaa maanteiden varsilla. Jos havaitaan ilman voimassa olevaa poikkeuslupaa tai poikkeuslupapäätöksen vastaisesti asennettuja mainoksia, ELY-keskus lähettää kirjeen mainoksen omistajalle ja/tai maanomistajalle. Kirjeessä kehoitetaan hakemaan mainokselle poikkeuslupaa tai poistamaan mainos annettuun määräpäivään mennessä. Tarvittaessa Pirkanmaan ELY-keskus hakee aluehallintoviranomaiselta (AVI) luvattoman mainoksen poistamista koskevan käskyn määräämistä ja sen tehostamista uhkasakolla tai teettämishallalla.

5 Lupaprosessi

Mainosrakenteelle tarvitaan Oulun kaupungin alueella aina rakennusvalvonnan myöntämä toimenpidelupa. Asemakaava-alueen katu- tai viheralueella tarvitaan ulkomainoksen pystyttämiseksi lisäksi katu- ja viherpalveluiden myöntämä mainoksen sijoituslupa ja kaivulupa. Asemakaava-alueen ulkopuolella tarvitaan rakennusvalvonnan myöntämän toimenpideluvan sekä maanomistajan lupa rakentamiselle. ELY -keskukselle tehdään ilmoitus tievarsimainoksen sijoittamisesta.

Asemakaava-alueen maantien liikennealueelle, moottoritien tai moottoriliikennetien varteen ei mainoksille lupia myönnetä. Mainoslupia ei myöskään myönnetä liitteessä 2 esitetyille mainoksilta kielletyille tie- ja katuosuuksille, mutta tämä ei koske rakennuksessa tai tontilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista. Jos tontilla tai rakennuksessa olevassa mainoslaitteessa mainostetaan muutakin kuin ko. tontilla tai rakennuksessa tapahtuvaa liiketoimintaa, on kyseessä tienvarsimainos, johon sovelletaan samoja lupaehtoja kuin katu- tai viheralueelle tuleville mainoslaitteille (ks. luku 3).

Lupapäätökset ovat aina maksullisia. Ulko- tai tienvarsimainosta koskeva lupapäätöksen hinta määräytyy Oulun kaupungin tai ELY-keskuksen voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

5.1. Luvan hakeminen asemakaava-alueella

Oulun kaupungin asemakaava-alueella mainosta varten tarvitaan mainoksen kehikkorakenteelle aina toimenpidelupa sekä haettavan sijainnin perusteella mahdollisesti myös maanomistajan sijoittamislupa. Lupamenettely on samanlainen riippumatta asennetaanko mainoslaite tien tai kadun varteen, viheralueelle omaan telineeseen, kiinteistön tontille tai rakennukseen.

Tienvarsi- tai ulkomainokselle haetaan lupaa [kaivulupahakemuksella](#) ja [toimenpidelupahakemuksella](#) (luvanhakijana mainoslaitteen pystyttäjä tai kiinteistön omistaja tai haltija), jonka liitteenä hakija toimittaa:

- Todistuksen rakennuspaikan hallintaoikeudesta
 - a. tontin kauppakirjan tai lainhuutotodistuksen, jos sijainti yksityisellä tontilla
 - b. Oulun kaupungin katu- ja viherpalveluiden myöntämä sijoituslupa (kaupungininsinöörin tai yhdyskunta- ja ympäristölautakunnan päätös), jos sijainti kaupungin maa-alueella (kadut ja viheralueet)
 - c. valtakirja tai maanomistajan lupa, jos hakija joku muu kuin paikanhaltija (ELY-keskuksen hallinnoimat alueet, Oulun kaupungin kiinteistöjen osalta Tilakeskus, sekä yksityiset kiinteistöt)
- Tienvarsimainoksen ilmoituksen, jos sijainti asemakaavan liikennealueella (ks. kohta 5.2)
- ELY:n lausunnon, jos mainos on tarkoitettu näkyväksi maantielle ja se sijaitsee asemakaava-alueella
- naapureiden kuulemisen (Naapuriluettelon voi tilata asiakaspalvelusta puh. 08 558 43500 tai asiakaspalvelu.yyp@ouka.fi. Naapuriluettelo on maksullinen.)
- Allekirjoitetut ja päivätyt piirustukset (kaksi sarjaa nitomalisäkkein A4 -kerrannaisina taiteltuna)
 - a. asemapiirustus 1:500 ja 1:200 (sijainti, koko, ympäristö-, vihersuunnitelma)
 - b. leikkaus- ja julkisivupiirustukset 1:100, 1:50
 - c. valokuvasoitus haettavasta mainoksesta

Mainosrakenteen toimenpidelupahakemus liitteineen toimitetaan sähköiseen asiointipalveluun <https://e-kartta.ouka.fi/ePermit>.

Oulun kaupungin ollessa rakennuspaikan maanomistajana sijoituslupahakemuksesta tulee ilmetä:

- a. luvanhakijan yhteystiedot ja laskutustiedot
- b. kuva mainoslaitteesta mittoineen
- c. asemapiirros tai kartta mainoksen sijainnista mittoineen

Mainoksen sijoituslupahakemus liitteineen toimitetaan osoitteeseen kirjaamo@ouka.fi tai

Sijoitusluvut
Oulun kaupungin kirjaamo
PL 27
90015 Oulun kaupunki

5.2. Luvan hakeminen asemakaava-alueen ulkopuolella

Maanteiden osalta asemakaava-alueen liikennealueella ja asemakaava-alueen ulkopuolella noudatetaan maantielakia ja Liikenneviraston määräystä tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta (24.8.2016).

Mainostaululle lupaa haettaessa täytetään sähköinen ”ilmoitus tienvarsimainoksen sijoittamisesta” -lomake internetissä Pirkanmaan ELY -keskukselle. Tienpitoviranomaisen on 30 päivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta tehtävä päätös, jossa se voi kieltää mainoksen tai ilmoituksen asettamisen tai määrätä asettamiselle ehtoja. Mainosta tai ilmoitusta ei saa asettaa ennen tämän määräajan umpeutumista.

ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske kokous-, tiedotus-, huvi-, hää- tai muuta niihin rinnastettavaa tilaisuutta taikka yhteiskunnallista, poliittista tai muuta aatteellista tilaisuutta koskevaa tilapäistä ilmoittelua. Näitä koskevat ilmoitukset saa asettaa paikalleen aikaisintaan kuukautta ennen asianomaista tilaisuutta, ja ne on poistettava viikon kuluessa siitä, kun tilaisuus on pidetty. Ilmoitusvelvollisuus ei koske myöskään rakennuksessa tai sen läheisyydessä tapahtuvaa ilmoittelua tai mainontaa, joka koskee paikalla harjoitettavaa toimintaa tai siellä myytäviä tuotteita.

Aika, jonka mainos tai ilmoitus saa olla ilmoitetussa paikassaan, on 10 vuotta, jollei tienpitoviranomainen määrää tätä lyhyempää aikaa. Olemassa oleva tienvarsimainos vaatii aina uuden ilmoituksen, jos se halutaan muuttaa digitaalseksi mainostauluksi. Lupapäätökset ovat aina maksullisia. Hinta määräytyy ELY-keskuksen voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

5.3. Lausunnot

Naapurin kuulemismenettelyyn perustuvien lausuntojen tarkoituksena on varmistaa mainoslaitteen sijainnin vaikutuksen huomioon ottaminen mm. yleiseen liikenneturvallisuuteen ja asuinviihtyvyyteen.

Oulun kaupunki pyytää aina ulkomainoksen lupakäsittelyn yhteydessä lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) säännösten mukaisesti asemakaava-alueella, jos maantien liikennealueen ulkopuolella oleva mainos on tarkoitettu myös maantiellä liikkuvien tienkäyttäjän nähtäväksi. ELY-keskus antaa lausunnon liikenneturvallisuusnäkökulmasta, joka on asemakaava-alueella mainostaulun sijaintiin liittyvä.

Asemakaava-alueen ulkopuolelle sekä asemakaava-alueen maantien liikennealueelle haettavan mainostaulun osalta Pirkanmaan ELY-keskus pyytää myönteistä päästöstä valmistellessaan vastaavasti lausunnon ao. kunnalta, ellei lausunnon pyytäminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Kunta voi lausunnossaan ottaa kantaa mm. tienvarsimainoksen tarpeellisuuteen paikallisen yritystoiminnan näkökulmasta ja merkityksestä kunnan toiminnalle sekä tienvarsimainoksen sopeutumisesta muuhun ympäristöön.

6 Liitteet

Liite 1:	Tienvarsi- ja ulkomainoslaitteen yleiset lupaehdot
Liite 2:	Tienvarsimainoksilta kielletyt tie- ja katujaksot Oulun kaupungin alueella
Liite 3:	Valoisuusmittausten etäisyyden määrittäminen
Liite 4:	Itsevalaisevien mainostaulujen kontrollimittausten pöytäkirjamalli

Ohjeet toimenpidelupaa varten

- Vaihtuvanäyttöisessä ulko- ja tienvarsimainostaulussa saa esittää sisältöä vain klo 6 – 23 välisenä aikana. Animaatiota, videoleikkeitä tai liikkuvia tehosteita ei mainoksissa sallita. Mainosten tulee olla still-kuvia.
- Vaihtuvanäyttöisellä mainostaululla esitettävien mainosten valaistusvoimakkuuden maksimiarvo pimeänä aikana on 300 cd/m² ja kesäpäivänä 5000 cd/m². Pimeänä vuorokauden aikana valaistusvoimakkuuden sallittu nousu pimeästä näytöstä mainokseen on 4 luksia.
- Vaihtuvanäyttöisten mainostaulujen tulee olla ympäristön valoisuuden mukaan automaattisesti kirkkauttaan säätäviä.
- Vaihtuvanäyttöisen mainostaulun tulee himmentyä minimikirkkauteen, jos tie-, katu- tai pihaympäristön valaistus sammutetaan pimeänä aikana. Jos mainostauluun tulee vika tai osa sen valopisteistä on epäkunnossa ja ne toimivat muusta pinnasta poikkeavalla tavalla, on toimiin ryhdyttävä välittömästi niin, että vika tulee korjatuksi kahden päivän sisällä.
- Vaihtuvanäyttöisen mainostaulun mainoksen miniminäkymisaika on asemakaava-alueella 6 sekuntia ja asemakaava-alueen ulkopuolella 60 sekuntia.
- Vaihtuvanäyttöisissä tauluissa mainosten tulee asemakaava-alueella vaihtua saumattomasti siten, että taulupinta ei käy mainosten välillä mustana. Asemakaava-alueen ulkopuolella mainoksen alussa ja lopussa on oltava kahden sekunnin mittaiset himmennysjaksot mustan taulupinnan kautta.
- Vaihtuvanäyttöisessä taulussa peräkkäin esiintyvien mainosten taustaväritys ei saa poiketa liikaa toisistaan eli mainoksissa esiintyvä tumma ja vaalea taustaväri eivät seuraa toisiaan. Mainosten taustaväriytykseksi suositellaan tummaa väriä mainosten paremman havaittavuuden ja lievemmän häikäisyn vuoksi.
- Asemakaava-alueen ulkopuolella tienvarsimainosten sisältö on rajoitettu liikenteen opastuksen tai matkailun kannalta merkityksellisiin palveluihin kuten, huoltoasemat, korjaamot, ravintolat, kahvilat, majoitusliikkeet, matkailukeskukset ja käyntikohteet.
- Luvanhaltija vastaa siitä, että mainokset ovat hyvien tapojen ja eettisten säännösten mukaiset.
- Lähiympäristö huoltotieyhteyksineen on rakennettava muun ympäristön laatutason mukaiseksi.
- Oulun kaupunki voi suorittaa tai teettää asemakaava-alueella taulupinnan kirkkauden kontrollimittauksia luvansaajan kustannuksella tarpeen mukaan.
- Taulujen käyttöönotto edellyttää katu- ja viherpalveluiden, rakennusvalvonnan sekä maanteiden varsilla ELY-keskuksen aluevastaavan suorittamaa loppukatselmusta. Katselmuksella varmistetaan, että mainostaulut ja ympäristö rakennetaan lupaehtojen mukaiseen paikkaan ja laatutasoon.
- luvanhakijan tulee nimetä yhteyshenkilö yhteystietoineen, joka vastaa esitettävien mainosten lupaehtojen noudattamisesta.

Ulko- ja tienvarsimainoksen sijoituslupaehdot (liitetään katu- ja viherpalveluiden tekemään sijoituslupapäätökseen)

- Tienvarsimainokset eivät saa sijaita liitteessä 2 esitetyillä kieltoalueilla tienkäyttäjille suunnattuina. Taulujen tulee olla yksipuoleisia. Huom! Ei koske rakennuksessa tai tontilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista.
- Taulu tulee valaista, ellei se ole itsevalaiseva.
- Taulun tulee sijaita ajoradan keskilinjasta vähintään 20 metrin etäisyydellä, taulun lähimmästä etureunasta mitattuna, jolloin maksimikoko on 12 m². Vaihtuvanäyttöisessä LED-tilussa maksimikoko on 21 m² (taulujen kehykset mukaan lukien). Minimitekstikoko on alle 80 km/h nopeusalueella 250 mm ja 80 km/h (tai enemmän) nopeusalueella 350 mm. Jos taulu sijaitsee ajoradan keskilinjasta vähintään 30 metrin etäisyydellä, taulun lähimmästä etureunasta mitattuna, on maksimikoko 27 m² (vaihtuvanäyttöisessä LED-tilussa taulujen kehykset mukaan lukien). Minimitekstikoko on 450 mm. Huom! Tekstikokovaatimukset eivät koske vaihtuvanäyttöisiä LED-tiluja.
- Tienvarsimainoksen sijoituslupa on määräaikainen yleensä sen ollessa 3 vuotta ja vaihtuvanäyttöisillä tauluilla 6 vuotta. Rakenteelle myönnetty toimenpidelupa on voimassa toistaiseksi.
- Luvansaaja on velvollinen siirtämään Oulun kaupungin katu- ja viherpalvelujen tai ELY-keskuksen niin vaatiessa korvauksetta mainoslaitteensa sille osoitetulle uudelle paikalle.
- Tienvarsimainoksen sijoituslupaa ei saa siirtää toiselle taholle, yhtiölle, seuralle tai henkilölle ilman yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen suostumusta.
- Luvansaaja suunnitteluttaa, rakennuttaa ja ylläpitää kehikkorakenteeseen kiinnitettävät taulut kustannuksellaan yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ohjeiden mukaisesti. Kehikkorakenne on rakennettava muun ympäristön laatutason mukaiseksi.
- Luvansaaja vastaa kustannuksellaan lupa-ajan päätyttyä mainoslaitteidensa poistamisesta ja kohteiden saattamisesta ennen lupa-aikaa valliinneeseen kuntoon.
- Mikäli lupaehdot ei noudateta, voi luvanmyöntäjä huomauttaa luvan saajaa kirjallisesti. Mikäli huomautuksesta huolimatta lupaehdot ei noudateta, tekee luvanmyöntäjä luvansaajalle selvityspyynnön. Jos selvitystä ei tehdä, tekee luvanmyöntäjä uhkasakkovaatimuksen. Ja jos uhkasakko laiminlyödään, irtisanoo luvanmyöntäjä mainoksen sijoituslupan yhden (1) kuukauden kuluessa ja luvanmyöntäjä voi poistaa mainostaulut luvan saajan kustannuksella.

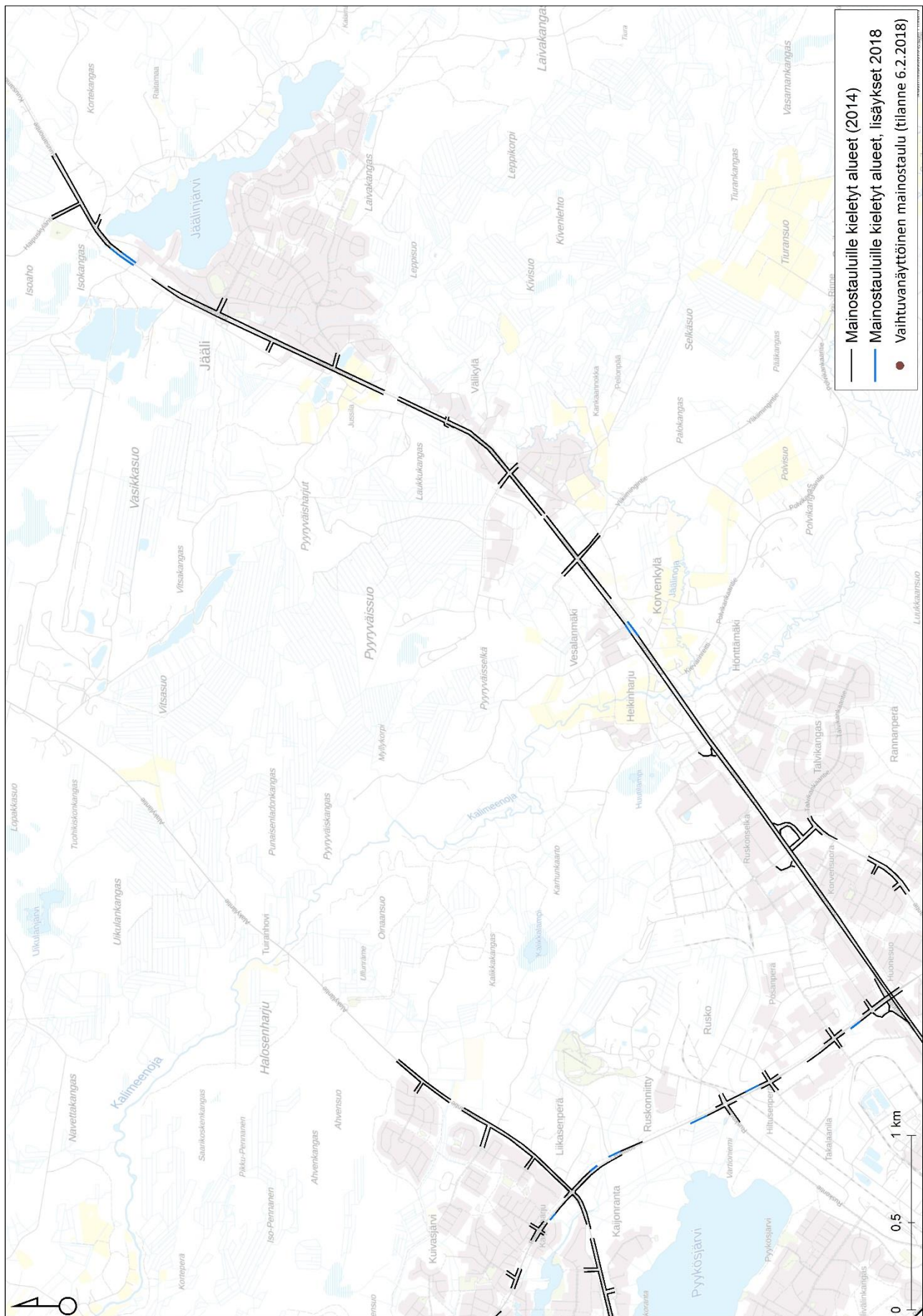
— Mainostauluille kielletyt alueet (2014)
 — Mainostauluille kielletyt alueet, lisäykset 2018
 ● Vaihuvanäyttöinen mainostaulu (tilanne 6.2.2018)

0 0,5 1 km

(ei koske rakennuksissa ja tonteilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista)

(ei koske rakennuksissa ja tonteilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista)

The map displays the Kälviä area, showing the main road network and the locations of the main road network areas in 2014 and 2018. The map includes a legend, a scale bar, and a north arrow.

Legend:

- Mainroad network areas (2014)
- Mainroad network areas (2018)
- Change in mainroad network areas (2014-2018)

Scale: 0, 0.5, 1 km

North Arrow: N

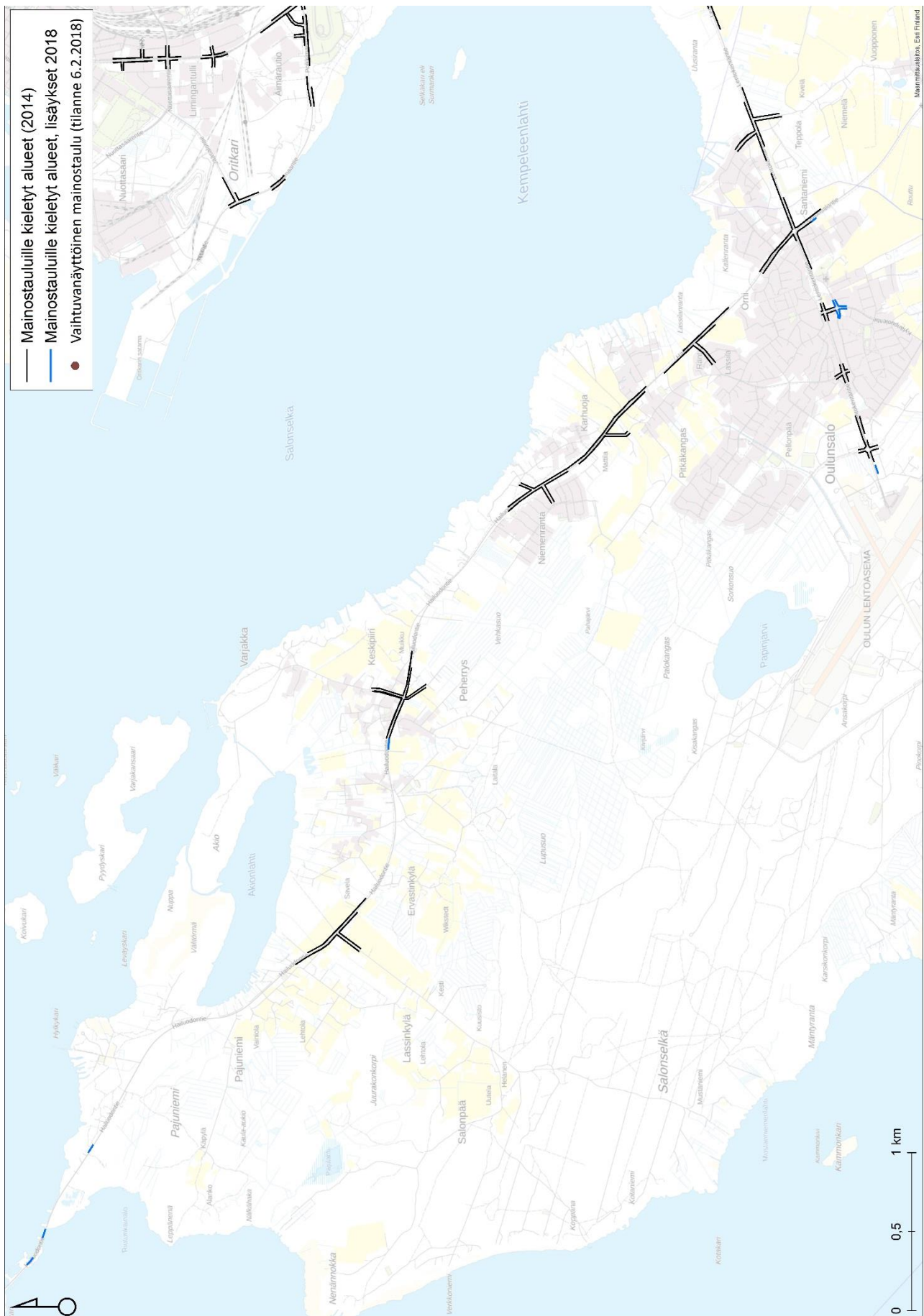
The map shows the main road network areas in 2014 (black line) and 2018 (blue line). The change in the main road network areas is indicated by a red line. The map also shows the locations of the main road network areas in 2014 and 2018.

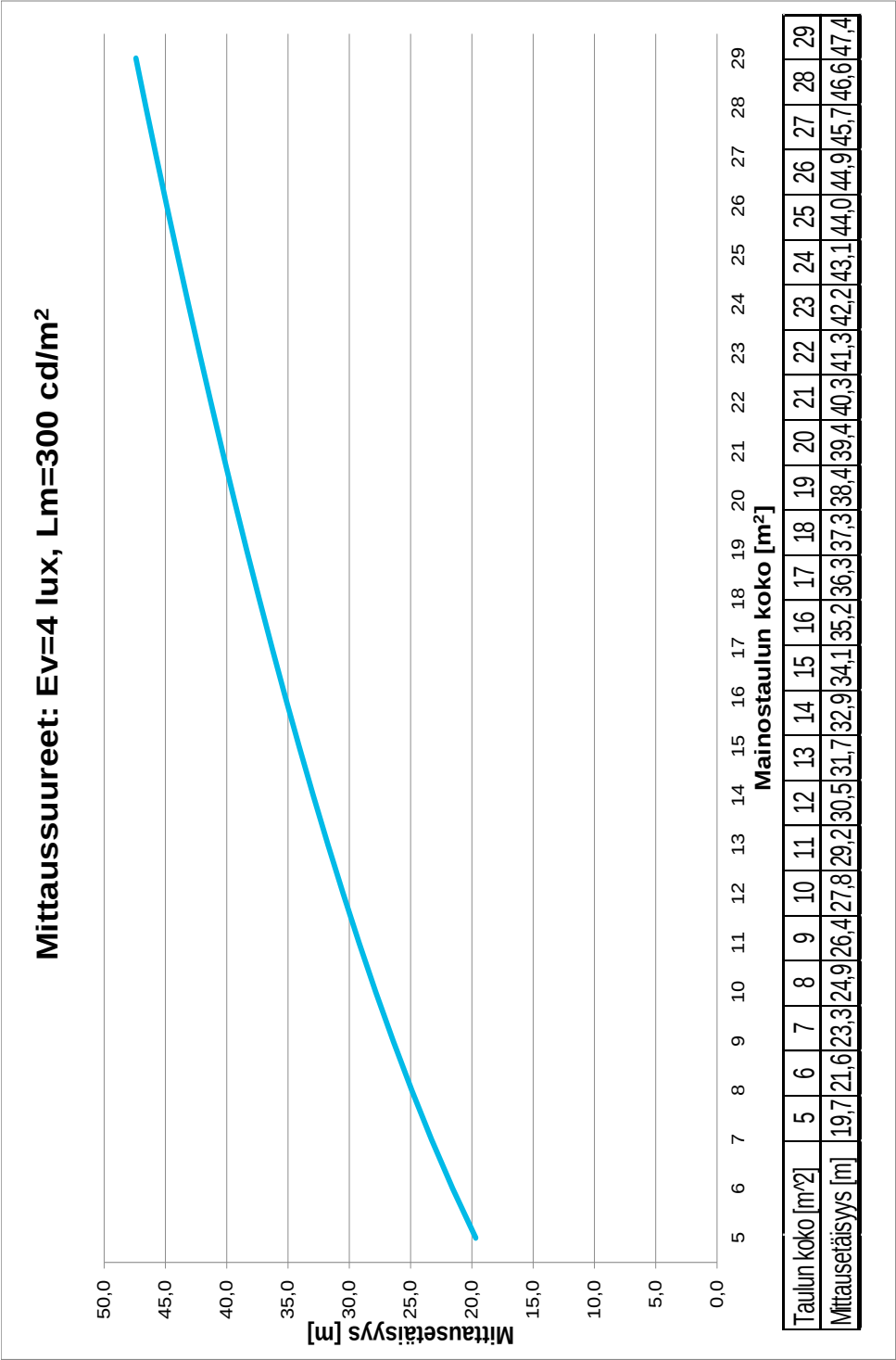
— Mainostauluille kieletyt alueet (2014)
 — Mainostauluille kieletyt alueet, lisäykset 2018
 • Vaihuttavanäyttöinen mainostaulu (tilanne 6.2.2018)

0 0,5 1 km

Maanmittauslaitos, Esri Finland

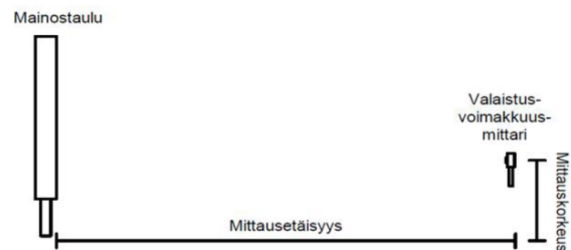
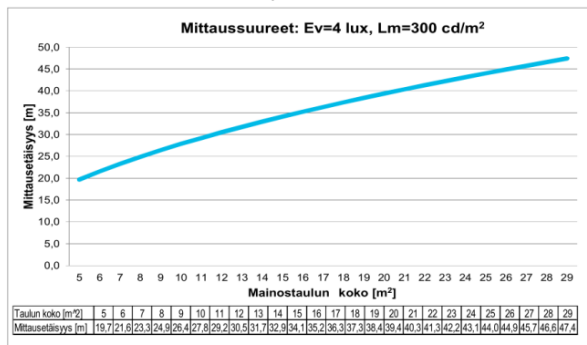
(ei koske rakennuksissa ja tonteilla tapahtuvaa ilmoittelua paikalla harjoitettavasta toiminnasta ja siellä myytävistä tuotteista)

Mainostaulujen pinnan keskimääräisen luminanssin määrittelyyn käytettävä valaistusvoimakkuuteen perustuva arviointimenetelmä. Mittauspöytäkirja perustuu pimeänajan mittaukseen ja mittarina käytetään kosinikorjattua valaistusvoimakkuusmittaria.

- Mittausetäisyys määritellään taulun koon perusteella.
- Mittauskorkeus on 1,5 metriä.

Mittaaja: _____

Mittauspäivämäärä: _____ Kellonaika: _____

Laitteisto:

Käytetty mittari: _____

Kalibrointipäivämäärä: _____

Mitattavat suureet:

Mitatun taulun koko (m²): _____

 E_y = Ympäristön valaistusvoimakkuus niin että taulu on pimeänä.

 $E_{m,n}$ = Valaistusvoimakkuus, kun taulussa on mainos

 t_n = mainoksen näkymisaika (sek)

 t_v = mainoksen vaihtumisaika (sek)

Laskettava suure:

 E_n = Valaistusvoimakkuuden nousu mainoksesta säteilevän valon johdosta = $E_{m,n} - E_y < 4 \text{ luksia}$

Mittaus	n	E_y	$E_{m,n}$	E_n	t_n	t_v
Ympäristö	-					
1. mainos	1					
2. mainos	2					
3. mainos	3					
4. mainos	4					
5. mainos	5					
6. mainos	6					
7. mainos	7					
8. mainos	8					
9. mainos	9					
10. mainos	10					
11. mainos	11					
12. mainos	12					

Paikka ja aika: _____

Allekirjoitus: _____

Nimenselvennys: _____